

Dragan Milković

Poletni nokturno

Nemirno sem se premetaval po postelji in iskal mesto, da bi si vsaj malo ohladil telo, ki je bilo čez dan izpostavljeno ubijajoči sončni pripeki. Kovinski glas kose, že drug dan smo namreč kosili v največji senožeti, mi je še zvenel v ušesih. Tudi vonj po pokošeni travi je še vedno tičal v meni. Pregreti zrak se je le polagoma mešal z blago svežino, ki jo je s seboj prinašala avgustovska noč.

Večerja nam ni teknila. Ženske so s težavo pomolzle nemirne kra-ve. Nato je sledil rožni venec, ki ga je kot najstarejši naprej molil stric. Odgovarjali so mu utrujeno in enolično z neprikrito željo, da bi bilo molitve čimprej konec. Meni ni bilo treba sodelovati, ker je ve-ljalo, da so me že pokvarile šole. Po opravljeni molitvi so zapahnili vežna vrata. Zatem so se koraki domačih drug za drugim porazgubili po zgornjih prostorih. Zavladal je mir.

V mojo izbo, ki je bila od vseh prostorov v hiši najbolj od rok in vanjo sonce ni moglo nikoli posijati, je prihajal srebrnkast odsvit lu-nine svetlobe. Skozi majhno, zamreženo okno so bile vidne veje naše hruške, ki že leta ni kaj prida rodila in se je od starosti vedno bolj nemočno naslanjala na hišo.

Zunaj se je začelo ponovno prebujati življenje. Najbolj glasni so postajali črički. Živahno so ubirali svojo pesem, ki je kljub njihovi številnosti zvenela ubrano. Za hip so utihnili kakor ob znaku nevi-dnega dirigenta, nato so se ponovno oglasili in še bolj zagnano oddajali svoje sporočilo v zvezdnato noč. Dvignil sem se, stopil k oknu. Mimo je hušknila manjša žival. Najbrž je bila mačka ali pa je morda opre-zal dihur. Med znanimi in neznanimi glasovi je bilo razbrati otožen skovik čuka. Nad mano v kašči pa so kot za stavo pridno škrebļljale miši. Spet sem legel.

Bolj ko se je pomikalo proti polnoči, bolj je postajalo onkraj zi-dov živahno. Tišina v izbi, kjer je zašumelo le ličkanje v postelji, če sem se premaknil, je bila vedno bolj v nasprotju z vrvežem, ki se je odvijal zunaj. Utrujenost je popustila in tudi želja po spancu me je minila. Toda polotil se me je ničkaj prijeten občutek izgubljenosti ter utesnjenosti. Zazdelo se mi je, da me skozi zidove opazuje od zunaj

nešteto radovednih oči in me zaznavajo tipalke drobnih bitij, ki jih je privabila na plano poletna noč.

Ko je priskakljal na tla tik pred posteljo še bleščeč trak lunine svetlobe, me je obsedlo, da moram na vsak način uiti iz zatohlega prostora. Imelo me je, da bi se izmuznil venkaj po najkrajši poti in to skozi zamreženo okno. Prelil bi se v nekaj, kar je brez oblike, teže in glasu. Postal bi magari le senca, ki neslišno drsi prek posrebrenih travnikov, brajd in vinogradov. Skril bi se v košati krošnji kakšnega drevesa, se tam potuhnil in negibno ždel, dokler ne bi jutranja zarja pordečila neba. Tako bi morda bolj dojel vse skrivnosti ter utrip nemirne noči.

Oblekel sem se ter se bos odtihotapil iz svoje izbe po dolgem in temnem hodniku brez oken. Z iztegnjenimi rokami sem tipal predse, da bi se izognil težkim hrastovim omaram ter starinskim predalnikom, ki so bili razmeščeni vzdolž zidu. Ko sem se spuščal v vežo, je nekaj stopnic vendarle izdajalsko zaškripalo. Zapah na vratih pa mi je uspelo odstraniti skorajda brez ropota. Zdrsnil sem na borjač. Oblila me je bleščeča lunina svetloba, da sem si moral zakriti oči. Nemir in razkošje poletne noči sta z vso silo butnila vame.

Želel sem čimdalj od zidov, ki so me vklepali. Šel sem skozi vrt, mimo brajde in naprej čez travnike, ne da bi imel kakršenkoli cilj pred seboj. Z bosimi nogami sem drsal po travi, na katero je legala rosa in puščal za sabo temno sled. Ko sem se čez čas ozrl proti domači hiši, je bil razločno viden le še dimnik, ki je štrlel v nebo. Bil je podoben prstu, ki bi me svaril, naj ne hodim z doma. Kamorkoli sem pogledal, povsod je lil z neba pravcati slap srebrne svetlobe. Takšne noči, ko je bilo svetlo kot podnevi in da bi se izognili vrelemu soncu, smo izkoristili za žetev pšenice.

Povsem nenadejano sem se znašel na travnatem robu, ki je obdajal naš vinograd. Kar sem imel na sebi, sem slekel ter se zleknil v mehko travo. Povaljal sem se kakor konj, ki oddaja odvečno moč. Sprva je dajalo moje telo, ki ga je oblikovalo trdo kmečko delo, nekam voščen videz. Ko pa sem se dodobra povaljal po rosni travi, se je zalesketalo v drobnih kapljicah. Zaželel sem si, da bi me svilnate bilke vsega ovile, prepletle ter zlagoma vsrkale vase.

Opojni vojn po muškatu, ki je zavel iz vinograda, me je zvabil, da sem šel tja. Ponekod so se trte pod težo grozdja kar šibile. Ker je bila mila zima, je grozdje zgodaj dozorelo. Trte so se med seboj prepletle in nastali so pravcati blodnjaki. Spustil sem se na tla in da bi se grozdja lažje lotil, sem se plazil po vseh štirih. Jagode sem lakomno trgjal z zobmi, da se mi je po bradi cedil sladko lepljiv sok. Niso me ovirale goste pajčevine, ne preplašeno prhutanje ptic, ki sem jih presenetil pri nočnem počitku. Tudi žuželke ne, ki so begale po mojem telesu.

Ko sem si takole potešil prvo lakoto, sem se zravnal. Z rokama sem v mraku zaznaval polne grozde, ki so se pozibavali v mojih dlaneh. Pod prsti sem še posebej čutil jagode, ki so me spominjale na bradavice dekliških prsi. Ob tem me je spreletel vznemirljiv občutek, da počenjam nekaj pregrešnega. Telo se mi je začelo prebujati. Sprva se je nekam obotavljajoče odzivalo na dražljaje. Misel, da me v tem mračnem blodnjaku nihče ne vidi, me je dodatno podžigala. Kakor bi se bal, da bi utegnil izgubiti tla pod nogami, sem se naslonil na bujno razrastlo, naravno steno, ki so jo ustvarile trte. Skoraj povsod po telesu sem začutil, kako se me dotikajo napete jagode grozdja ter me izzivajo. Telo je vse bolj voljno odgovarjalo, moledovalo in obenem že zahtevalo. Potem pa je vzplamtelo. Nisem ga mogel več obvladati. In tudi nisem hotel. Ko se je končno pričelo osvobajati, sem se jecajoč oklenil trt, da so se mi oporne jeklene žice zarezale v telo...

Vrnil sem se spet na travnik ter se potopil v preprogo, stkano iz neštetihih bilk. Umiril sem se, prisluhnil. Čuti so se mi izostrili in podeseterili sposobnost dojemanja. Če bi se potrudil, bi morda ujel celo šepet drobnih in nevidnih bitij, ki sem jih slutil okoli sebe. Prešinilo me je, da so črički, bube, čuk, skratka vse, kar raste, se giblje ali je na kakršenkoli način prisotno v tej čarobni noči, z mano vred, velika med seboj povezana družina.

Nad mano se je v nedogled širil nebesni obok, okrašen s tisočermi zvezdami. Luna, najbližja sosedna zemlja, je s polnimi lici in v vsej bleščavi plavala od Nanosa proti tržaškemu zalivu. Že kot otroka me je mikal njen nasmejani obraz, kakršen se mi je vedno dozdeval. V ozvezdju Škorpiona je bil dobro viden Saturn. Prepoznal sem še nekatere druge zvezde in ozvezdja. Rimska cesta je razdelila nebo na dva nepravilna dela. Pod to veličastno in večno kupolo sem se zdrznil in zavedel svoje neznatnosti ter minljivosti. Postalo me je tudi sram svojega golega in nemarno zleknjenega telesa. Tam, zgoraj sploh ni možno uporabiti besede razsežnost, ker je vse brez meja, brez začetka in konca. Tu, spodaj pa sem jaz, človeško nebogljen, dovzeten za slabosti in v vsem tako skopo odmerjen ter privezan na ta košček zemlje v vipavski dolini. Najraje bi pokleknil in izmolil očenaš v znak spoštovanja, česa drugega se namreč nisem niti spomnil. Z očmi sem begal od ozvezdja do ozvezdja in si zaželel, da se vsaj za hipec znebim zemeljskih spon. Da pa bi si zmanjšal občutek krivde zaradi početja svojega telesa, sem se prepričeval, da so razsežnosti, po katerih hrepenim, tako in tako nedosegljive človeškemu bitju. Zazrl sem se v nebo, kakor bi tam iskal potrditve. Toda veselje je ostalo nemo, vzvišeno ter povsem neprizadeto v svoji vsemogočnosti.

Od nelagodja sem zlezel vase in si poizkušal pokriti telo s srajco. Koliko časa je preteklo v takšnem razpoloženju, ne vem. Ovedel sem se šele tedaj, ko me je začelo mraziti. Moralo je biti že čez polnoč. Vse

je utihnilo in se umirilo. Očitno je prišla tista prava ura za počitek. Poškilil sem k luni. Mirno je plavala dalje po nebesnem svodu.

Oblekel sem se in napotil proti domu. Neslišno sem stopal v senci dreves. Ko sem bil spet v svoji izbi, sem za hip obstal pri oknu. Od Nanosa je povlekel vetrič, da je zavesa vztrepetala ter se me nežno oklenila. Le kdo bi se spomnil name v tej vznemirljivi poletni noči!

Oblečen sem omahnil na posteljo in takoj zaspal.